

ТЕМА ТИЖНЯ: ЦІННІ ПАПЕРИ

Необхідність підвищити рівень корпоративного управління в акціонерних товариствах та створити систему захисту прав акціонерів виникла одночасно з розповсюдженням таких товариств. Однак завдання виявилось настільки важливим, що сьогодні його можна віднести до основоположних, від виконання яких залежать ефективність української економіки та добробут суспільства

Як захистити права акціонерів?

На повний голос про захист прав акціонерів в Україні заговорили шість-сім років тому, коли стало очевидно, що без нього неможливий розвиток корпоративного управління. Розробкою цієї проблематики в Україні займались Н. Григорук, І. Сласибо-Фатеева, І. Бережна, А. Кузнец

➤ Державний механізм захисту прав акціонерів, на нашу думку, має містити три складові: законодавчу, судову та організаційну

цов, С. Демченко, О. Щербина, О. Загорецький, Н. Ближнюк, О. Гладка, С. Рум'яничева, Д. Шевченко, К. Фоміна та інші. Їхні дослідження, безперечно, є значним внеском у створення системи захисту прав акціонерів та підвищення рівня корпоративної культури в акціонерних товариствах, проте сьогодні немає єдиного підходу до вирішення зазначеної проблеми.

Серед головних завдань, що стоять перед Україною, яка обрала для себе стратегію інтеграції у Європейський Союз, є проведення фундаментальних досліджень і аналіз процесів, що відбуваються в акціонерних товариствах, комплексне формування правової бази їх функціонування та захисту прав акціонерів, формування судової практики.

Досвід таких країн, як США, Канада та Великобританія, прискорив об'єднання світового співтовариства на шляху вирішення проблеми корпоративного управління, головною складовою якого є забезпечення інтересів акціонерів та захист їхніх прав. У 1999 р. 29 країн – членів Організації економічного і соціального розвитку сформулювали принципи корпоративного управління, які стали орієнтиром для відповідних реформ у багатьох країнах. У 2000 р. їх віднесли до 12 всесвітніх стандартів фінансової стабільності, визначених у рамках Форуму з питань фінансової стабільності.

Державний механізм захисту прав акціонерів, на нашу думку, має містити три складові: законодавчу, судову та організаційну. Перша передбачає прийняття законів та нормативно-правових актів, друга – здійснення судового захисту порушених прав акціонерів, а третя – утворення організаційних структур, покликаних кваліфіковано вирішувати проблеми захисту прав акціонерів.

Водночас товариство, яке бажає підвищити рівень захисту прав своїх акціонерів, має забезпечити такі умови для досягнення поставленої мети:

- приділяти належну та повсякчасну увагу інтересам акціонерів;
- забезпечити баланс інтересів акціонерів і товариства в корпоративних відносинах;
- забезпечити фінансову прозорість та відкритість акціонерного товариства;
- розробити сучасні програми для ефективної роботи менеджменту акціонерного товариства;
- розробити сучасні системи контролю та аналізу якості роботи менеджменту акціонерного товариства.

➤ У 1999 р. 29 країн – членів Організації економічного і соціального розвитку сформулювали принципи корпоративного управління, які стали орієнтиром для відповідних реформ у багатьох країнах

Справжнім подарунком близько 18 млн власників цінних паперів стало прийняття Верховною Радою та підписання Президентом України Закону «Про акціонерні товариства».

Україна лишалася єдиною з країн колишнього СРСР, у якій не було такого закону. Набравши ним чинності означає появу цивілізованих правил гри у сфері корпоративного управління акціонерними товариствами. Головне, над чим працювали розробники документа, – це захист прав усіх без винятку акціонерів і зрозумілі правила управління акціонерним товариством. Наслідком прийняття цього Закону є зменшення кількості рейдерських захоплень, збільшення інвестицій у вітчизняну економіку та покращення міжнародного іміджу України.

Прийняття Закону України «Про акціонерні товариства» є новим кроком держави на шляху вдосконалення механізмів захисту прав акціонерів. Безумовно, це не вирішить проблему порушення їхніх прав раз і назавжди, однак істотно підвищить ефективність їх захисту.

У науковій і практичній літературі немає єдиного підходу до класифікації способів захисту прав акціонерів, тому класифікації багато і вони не є вичерпними. На нашу думку, способи захисту прав акціонерів можна розрізнити за такими критеріями:

1. За суб'єктом, який здійснює захист прав акціонерів:
  - судовий (захист прав акціонерів через суд);
  - державний (захист прав акціонерів через державні та правоохоронні органи).
2. За кількістю осіб, які беруть участь у захисті прав акціонерів:
  - індивідуальний;
  - колективний.
3. За способом реалізації:
  - правовий;
  - неправовий.

Отже, Україна тримає курс на вдосконалення захисту прав акціонерів, однак рухається до своєї мети досить повільно та зі значним запізненням порівняно із країнами колишнього СРСР.

Віталій БУРДАК

адвокат ПП «Павленко і Побережнюк»

Правовий тиждень - щотижневий інформаційно-правовий журнал | Правовий тиждень - Windows Internet Explorer

http://www.legalweekly.com.ua

Правовий тиждень - щотижневий інформаційно-правовий журнал

Словник | Автори | Інформація для авторів

Останній номер	Підписка
Архів номерів	Розміщення реклами
Рубрики	Контактна інформація

Пошук

Правовий тиждень Legal Weekly

Щотижневий інформаційно-правовий журнал

Юридичний форум • Судочинство • Держрегулювання • Актуальні інтерв'ю • Вибірче право • Конституційне право • Житлове право
Міжнародне право • Корпоративне право • Фінансове право

Всі рубрики

Ви володієте інформацією і бажаєте нею поділитися з колегами? Опублікуйте Ваші матеріали на сторінках газети «Правовий тиждень»!

Судові рішення та їх коментарі, узагальнення судової практики та аналітичні статті надсилайте на адресу редакції: 02140, м. Київ, вул. Гмирі, 2, оф. 17 або електронною поштою: gazeta@legalweekly.com.ua